

AREL **dilmer**
Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi

TÜRKÇENİN YÜZÜ

TÜRKÇENİN YÜZÜ

Ludwig Wittgenstein, "Dilimin sınırları dünyamın sınırlarını imler (belirler)." der. Dolayısıyla kişinin kendi anadili dışında bir başka dili öğrenmesi de dünya sınırlarını belirleme noktasında önemlidir. Dünya sınırlarını aşan Türkçe kelime hazinesi olarak yaşayan diller arasında sayılı dillerden biridir.

Bu kapsamda sizler için seçtiğimiz yüz kelimenin anlamını verip onları bir cümleyle destekledik. Kelimeleri seçerken kelimelerin somut olmasına ve temel anlamı yansıtmasına dikkat ettik. Örnek olarak verilen cümlelerin sizin gündelik hayatınızda kullanabileceği cümleler olmasına özen gösterdik. Bazı kelimelere görsel de ekleyerek kelimelerin hafızanızda kalmasını sağlamaya çalıştık.

Sizleri bu ahenkli ve güzel dili öğrenmeyi seçtiğiniz için tebrik ediyor ve şairimiz Yunus Emre'nin "Gelin tanış olalım, işi kolay kılalım." davetiyle selamlıyorum.

Öğr. Gör. Dr. Mehmet ALTINOVA

Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

Hazırlayanlar

Öğr. Gör. Dr. Mehmet Altınova, Öğr. Gör. Elif Kutum, Öğr. Gör. Hilal Tamtürk
Öğr. Gör. Nurdan Gümüşkaya, Öğr. Gör. Selin Işık Orhuntaş Deniz, Öğr. Gör. Şule Kandemir,
Hilal Şahin, Semih İlyaz

Aa

Atkı

Soğuğa karşı omuzlara, başa, sırtta veya boyna alınan örtü

Örnek

Kışın soğuktan korunmak için **atkısını** güzelce bağladı.

Askı

Üzerine herhangi bir şey asmaya yarar nesne; asacak

Örnek

Pantolonunu **askıya** astı.

3

Ayna

Işık olduğunda kendini yansıtan nesne.

Örnek

Dışarı çıkmadan önce elbisemi **ayna** karşısında düzelttim.

Ay

Dünya'nın uydusu olan gök cismi.

Örnek

Gökyüzünde **ay** ve yıldız var.

Bb

Balık

Suda yaşayan, solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvan.

Örnek

Balıklara yem atmak için deniz kıyısına gittik.

Bilet

Sinema, tiyatro, otobüs gibi yerlere giriş için gerekli olan kâğıt.

Örnek

Otobüs için **bileti** büfelerden alabilirsiniz.

Büfe

Yol kenarlarında olan küçük market.

Örnek

Büfelerden su, çikolata, bilet gibi şeyler alabilirsiniz.

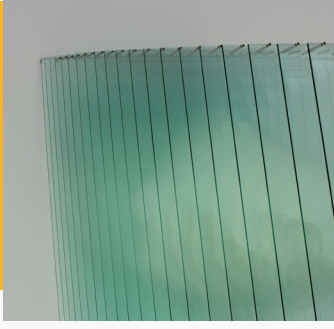

Bardak

İçine sıvı şeylerin koyulduğu nesne.

Örnek

Pardon, bir **bardak** su alabilir miyim?

Cam

Bardak, pencere yapımında kullanılan kırılğan madde.

Örnek

Cam bardakta su içmek oldukça faydalı.

Cüzdan

İçine para ve kart koyulan nesne.

Örnek

Siyah **cüzdan**ımın içinde ikamet ve para var.

Ceket

Erkek ve kadınların giydiği düğmeli, kollu elbise.

Örnek

Hava çok soğuk, bu sebeple **ceket**imi giydim.

Cetvel

Uzunlukları ölçmeye, hesaplamaya yarayan âlet.

Örnek

Usta **cetvelle** ölçerek rafları yaptı.

Ç Ç

Çatal

Yemek yerken kullanılan iki, üç veya dört uzun dişli çoğunlukla metal araç.

Örnek

Makarna **çatal** ile yenir.

Çay

Çeşitli bitkilerin yaprak veya çiçeklerinin demlenmesiyle elde edilen bir içecek türü.

Örnek

Yemekten sonra arkadaşlarımla **çay** içmeye gittik.

Çorap

Pamuk, yün vb.nden örülen, ayağa giyilen giyecek.

Örnek

Çorapsız ayakkabı giydiğimde çok rahatsız olurum.

Çöp

Yararsız, pis veya zararlı olduğu için atılan ufak tefek şeylerin hepsi.

Örnek

Piknik yaptıktan sonra **çöpleri** etrafta bırakmamalıyız.

D d

Deniz

Yerkabuğunun çukur bölümlerini dolduran, birbiriyle bağlantılı olarak yeryüzünün beşte üçünü kaplayan tuzlu su kütlesi.

Örnek

Ege **Denizi** , Marmara **Denizi**'ne göre daha tuzlu ve sıcaktır.

Dost

Sevilen ve güvenilen yakın arkadaş, sık sık görüşülen kimse, gönüldeş.

Örnek

Bu hayatta **dost**larım olmasa zor günlerimi atlatamazdım.

Diş Fırçası

Dişleri temizlemekte kullanılan küçük saplı, küçük fırça.

Örnek

Diş fırçası ile dişlerimizi fırçalayıp daha beyaz gülüşler elde edebiliriz.

Ders

Öğretmenin bir sınıfta belirli bir konuda ve sürede öğrencilere bilgi vermesi.

Örnek

Ders çalışırken uyumamak için kahve içerim.

Döner (Yemek)

Döner- kebab

Örnek

Yediğim en iyi **döner** Ahmet Usta'nın yaptığı **dönerdi**.

Ee

Ekmek

Öğünlerde yediğimiz buğdaydan yapılan hamur.

Örnek

Ekmekler fırından yeni çıktı.

Emlakçı

Başkalarının taşınmazlarının alım satımıyla uğraşan ve geçimini bu yolla sağlayan kimse.

Örnek

İstanbul'daki **emlakçı** bana güzel bir ev buldu.

Eczane

İlaçların hazırlandığı ve satıldığı yer.

Örnek

Eczaneden, dedeme ilaç aldık.

Eşya

Türlü işlerde ve türlü amaçlarla kullanılan, insan eliyle yapılmış ve taşınabilir cansız varlıkların ortak adı.

Örnek

Evin **eşyalarını** bu ay içinde değiştirmeye karar verdik.

Ff

Fırın

Bir ocağı bulunan ve ekmek vb. pişirip satan işyeri.

Örnek

Fırından üç tane taze ekmek aldım.

Futbol

Ayaktopu.

Örnek

Futbolu bir türlü sevemedi.

9

Fiyat

Alım ya da satım bakımından bir şeyin para olarak değeri.

Örnek

Koltuk takımının **fiyatı** bana pahalı geldi.

Fatura

Satılan bir malın cinsini, miktarını, fiyatını ve toplam tutarını belirten ve satıcı tarafından düzenlenerek alıcıya verilen belge.

Örnek

Faturamın ödeme tarihini kaçırdığım için faiz geldi.

G g

Gazete

Siyasal, ekonomi ve kültür başta olmak üzere insanları, toplumu ilgilendiren her konuyla ilgili haber, bilgi, yorum içeren ve günlük olarak ya da belirli kısa zaman aralıklarıyla yayımlanan, belirli boyutu, sayfa sayısı ve düzeni olan yayın.

Örnek

Eskiden çok **gazete** okurdum.

Gözlük

Camları gözlere gelecek biçimde bir çerçeveyle yerleştirilmiş çift camdan oluşan ve görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesine yarayan ya da gözleri dış etkilerden koruyan araç.

Örnek

Küçük yaşta **gözlük** takmaya başladım.

Güneş

Dünyamızın içinde bulunduğu sistemin merkezi kabul edilen, çevresinde gezegenlerin dolaştığı ve yeryuvarlağına ve gezegenlere ışık ve ısı veren, her gün doğup battığını gördüğümüz parlak ve büyük gökcismi.

Örnek

Güneş enerjisi ile elektrik üretimi oldukça yaygınlaştı.

Gül

Çok beğenilen, türlü renkte olabilen, katmerli ve genellikle kokulu olan çiçeği.

Örnek

Bahçesinde açan **güller** ilkbaharı müjdeliyordu.

Ğğ

Ağaç

Meyve verebilen, gövdesi odun ya da kereste olabilen, uzun yıllar yaşayabilen bitki.

Örnek

Kullandığımız tüm kağıtlar **ağaç**tan yapılır.

Öğretmen

Mesleği bilgi öğretmek olan kimse; hoca, muallim, muallime.

Örnek

Çocuklar, **öğretmen**lerine saygı duymalıdır.

Yağ

Sütten ya da bitkilerden elde edilen ve yiyeceklerde kullanılan maddedir.

Örnek

Baklava bol **yağ** ile yapılan bir tatlıdır.

Hh

Haber

Günlük bir olayın nesnel ve gerçeğe uygun bir biçimde aktarılmasıdır.

Örnek

Ülkede duyduğumuz bazı **haber**ler can sıkıcı olabilir.

Hasta

Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken insan, hayvan veya organ.

Örnek

Sınav haftası stresten **hasta** olan öğrenciler varmış.

Havuç

Maydanozgillerden, koni biçimindeki etli kökü için sebze olarak yetiştirilen, iki yıllık otsu bir kültür bitkisi; pürçekli, yeregeçen (Daucus carota).

Örnek

Havuç, göz hastalıklarına iyi geliyormuş.

Havuz

Su biriktirme, yüzme, çevreyi güzelleştirme vb. amaçlarla altı ve yanları mermer, beton benzeri şeylerden yapılarak içine su doldurulan, genellikle üstü açık yer.

Örnek

Otelin **havuzu** çok derin değilmiş.

Ihlamur

Her yerde ve her çeşit toprakta yetişen, sağlam yapılı, kerestesi beğenilen bir gölge ve süs ağacı.

Örnek

Kış aylarında bol bol **ihlamur** içilmelidir.

Irmak

Genellikle bir denize dökülen, genişliği, uzunluğu ve taşıdığı su oylumu yönünden en büyük akarsu.

Örnek

Türkiye'nin en uzun ırmağı Kızıl **Irmak**'tır.

Işık

Güneş'ten ve Ay'dan yayılan nesnelere görmemizi sağlayan enerji.

Örnek

Sokak lambasının **ışığı** sokağı aydınlatır.

Islak

Suya batırılmış, üzerine su dökülmüş veya yağmurdan ıslanmış olan.

Örnek

Çamaşırlar, çamaşır makinesinden çıkınca **ıslak** olur.

İade

Verilen ya da gönderilen bir şeyi almayarak geri çevirme.

Örnek

Marketten aldığımız bozuk ürünleri geri **iade** edebiliriz.

14

İlçe

Merkezi yönetimin, yönetim bakımından yurt bölümlenmesinde, ilden sonra gelen ve bir kaymakamca yönetilen bölümü.

Örnek

İstanbul'da toplam 39 **ilçe** vardır.

İnsan

Toplum halinde yaşayan, düşünebilen ve konuşabilen canlı.

Örnek

Her **insan**ın yaşam hakkı vardır.

Jilet

Tıraşta kullanılan, iki yanı keskin bıçak, tıraş bıçağı.

Örnek

Babam sakallarını kesmek için marketten **jilet** aldı.

Jakuzi

Sağlık havuzu.

Örnek

Kaldığımız otelde **jakuzi** var.

Jokey

Yarış atlarına binen kişiler.

Örnek

Jokeyler genellikle kısa boylu olurlar.

Jüri

Seçici kurul, hakem heyeti.

Örnek

Ahmet, **jüri** karşısında heyecanlandı.

Kk

Kalem

Yazmak veya çizmek için kullanılan nesne.

Örnek

Zeynep, her zaman kırmızı **kalem** ile yazıyor.

Kanepe

Kanepe birden fazla kişinin oturması için yastıklı bir mobilya parçasıdır.

Örnek

Annem ve babam **kanepede** oturup film izlediler.

Keman

Dört telli olan, çenenin altına dayayarak çalınan yaylı bir saz.

Örnek

Zayıfça bir oğlan **keman** çalıyordu.

Kürdan

Dişleri temizlemek için kullanılan küçük, ince, tahta çubuk.

Örnek

Kebap yedikten sonra garsonda **kürdan** istedi ve dişlerini temizledi.

Lamba

Bulunduğu ortamı aydınlatan nesne.

Örnek

Film izlemek için **lambayı** kapattı.

Limon

Sarı renkli, kabuğu kokulu ve suyu ekşi olan meyve.

Örnek

Leyla, salataya **limon** sıkmayı unuttu.

Laboratuvar

Tıp, eczacılık, fizik veya kimya gibi bilimler için çeşitli aletlerle deneyler yapılan yer.

Örnek

İlaç üretmek için **laboratuvarda** çalışmalar yapıyor.

Leblebi

Kavrulmuş nohut, kuruyemiş çeşidi.

Örnek

Kuruyemiş alırken içinde **leblebi** olmasına dikkat ederdi.

M m

Masa

Üzerinde çeşitli işler yapılan, bir destek üzerine konulmuş mobilya.

Örnek

Herkes tatlı yemek için **masaya** oturdu.

Menü

Yemek listesi.

Örnek

Garsondan **menüyü** istedim.

Mendil

Burun ya da ter silmek için kullanılan yumuşak, ince kağıt.

Örnek

Yüzündeki teri silmek için **mendil** aldı.

Mutfak

Yemek pişirilen yer, aşhane

Örnek

Mutfaktan güzel kokular geliyor.

N n

Nakit

Kullanılması hemen mümkün olan para, peşin para; likit.

Örnek

Bu lokantada ödemeyi sadece **nakit** para ile alıyor.

Nar Ekşisi

Nar ekşisi, nar suyunun içindeki şekerin karamelize olmasını sağlayıp suyunun uçurulmasıyla elde edilen bir üründür.

Örnek

Garsondan **nar ekşisi** istedim.

Nohut

Baklagillerden, ana yurdu Akdeniz kıyıları olan, birleşik telek yapraklı, çiçekleri sarımtırak renkte, tanesi baklamsı bir bitki.

Örnek

Özcan **nohut** pilav yemeği çok sever.

O o

Ocak

Yılın birinci ayı.

Örnek

Ocak ayında finallerim başlıyor.

Okul

Okuyup yazmadan başlayarak en yüksek düzeyde bilim ve sanat bilgisi vermeye kadar, çeşitli derecede toplu olarak öğretimin yapıldığı yer, mektep.

Örnek

Okul gezisi için bize fikrimizi sordular.

Omlet

Çırpılmış yumurtayla sade olarak yapılabilen veya içine peynir, kıyma vb. katılarak tavada pişirilen bir yemek.

Örnek

Arkadaşım bana kahvaltıda **omlet** pişirdi.

Organ

Vücudun, belirli bir görev yapan ve sınırları kesin olarak belirlenmiş bölümü; uzuv.

Örnek

Hastanın bütün **organ**ları iflas etmiş.

Ö ö

Ödemek

Bir alışveriş ilişkisinde, borcu alacaklıya vermek; tediye etmek.

Örnek

Okul taksitini bu dönem erkenden **ödedim**.

Ödev

Öğretmenin öğrencilere okul dışında yapmaları için verdiği çalışma.

Örnek

Türkçe **ödev**lerimi yapmak için yardıma ihtiyacım var.

Öksürmek

Solunum yolları zarlarının rahatsızlığı sebebiyle akciğerlerdeki havayı birdenbire ve gürültülü bir sesle dışarı vermek.

Örnek

Murat gribe yakalandığı için sürekli **öksürüyor**.

P p

Para

Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı.

Örnek

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yaşına özel hatıra **paraları** basıldı.

22

Park

Bir yerleşme merkezinde halkın gezip hava alması için düzenlenmiş ağaçlı ve çiçekli bahçe.

Örnek

Her sokakta **park** olması çocukların oyun oynamasına imkan veriyor.

Peynir

Maya ile katılaştırılarak sütten yapılan ve birçok türü olan besin.

Örnek

Laktoz içermeyen tek **peynir** türü çedardır.

Rr

Raf

Tahtadan ya da metalden yapılmış, birduvara ya da bir dolabın içine birbirine koşut bir biçimde tutturularak üst üste katlar oluşturan, üstüne öteberi koymaya yarayan, genellikle enlice levhaların her biri.

Örnek

Kitaplarımı kütüphanemdeki **raflara** yerleştirdim.

Rakam

Sayıları yazmak, göstermek için kullanılan işaretlerden her biri, bu işaretlerin ortak adı.

Örnek

15 iki **rakam**lı bir sayıdır.

Reçete

Doktorun, hastası için gerekli gördüğü ilaçlarla bunların miktarlarını ve kullanılış biçimlerini yazıp verdiği kâğıt.

Örnek

Biraz önce hastaneye gittim doktor bana **reçete** yazdı.

S s

Saksı

Genellikle pişmiş topraktan yapılan, içine toprak konularak çiçek yetiştirmekte kullanılan kap.

Örnek

Çiçeğim çok büyüdü, artık **saksı** küçük geliyor. Saksıyı değiştirmeliyim.

24

Simit

Halka biçiminde ve genellikle üzerine susam konulmuş çörek.

Örnek

Bugün kahvaltıda **simit** yedik.

Suluk

Öğrencilerin okula su götürdükleri kap, matara.

Örnek

Kızım için mağazadan **suluk** aldım.

Ş Ş

Şarj Aleti

Şarj edilebilir pilleri şarj etmek için kullanılan cihaz.

Örnek

Telefonun şarjı bitmiş. **Şarj aletim** nerede?

Şemsiye

Yağmurdan, güneşten korunmak için kullanılan, bir sapın üzerinde bulunan esnek tellere gerilmiş, açılıp kapanabilen, su geçirmez kumaştan yapılmış, taşınabilir eşya.

Örnek

Bugün yağmurlu olduğu için yanıma **şemsiye** aldım.

Şişe

İçerisine sıvı konulan, cam veya plastikten yapılmış, dar ağızlı uzun kap.

Örnek

Elimdeki **şişe** yere düşünce içindekiler döküldü.

Tabak

Yemek için kullanılan, içine yemek konulan, derinliği az, yayvan kap.

Örnek

Annem **tabak**ları yıkıyordu.

Tarak

Saç taramakta kullanılan, dişli araç.

Örnek

Sabahları saçlarımı **tarak**la düzleştiriyorum.

Tencere

İçinde yemek pişirilen, genellikle metal, kapaklı kap.

Örnek

Tencereye iki kaşık yağ koydu.

Tepsi

Fincan, bardak, tabak gibi şeylerin birkaçını birlikte taşımakta kullanılan, yuvarlak ya da dikdörtgen biçimli, türlü büyüklükte, derinliği olmayan düz kap.

Örnek

Elinde ufak bir **tepsinin** üstünde, çiçekli bir fincanda Türk kahvesi vardı.

Uçak

Kanatlarının altındaki havanın yaptığı basınç yardımıyla yükselip ilerleyebilen motorlu hava taşıdır.

Örnek

Elbet bir gün **uçak** korkusunu yenecek.

Ufo

Uçan daire.

Örnek

Adem arkadaşlarına sokakta “Hey! Herkes gökyüzüne baksın! **Ufo** var.” Diye bağıırıyordu.

Uzay

Dünya atmosferinin ötesinde ve gök cisimleri arasında var olan genişliktir.

Örnek

Uzay, sayısız yıldız, gezegen ve galaksinin bulunduğu devasa bir boşluktur ve **Uzay** yolculuğu, insanlığın en büyük teknolojik ve bilimsel zorluklarından biridir.

Ü ü

Üçüz

Üçü bir arada doğan çocuk.

Örnek

Üçüz çocukları olacağını öğrenince çok şaşırıldı.

28

Üzüm

Taze veya kuru olarak yenilen ve salkım şeklindeki meyvedir.

Örnek

Yaz sonuna doğru bağdan **üzümler** toplanarak pekmez yapılır.

Ütü

Kumaşların kırışıklıklarını düzeltmek ve ütüleme yapmak için kullanılan alet.

Örnek

Akşam **ütüleri** Ayşe yapacak.

Vv

Vagon

Yük ve yolcu taşımakta kullanılan, lokomotifin çektiği demir yolu aracı.

Örnek

Trenin tam on tane **vagonu** vardı.

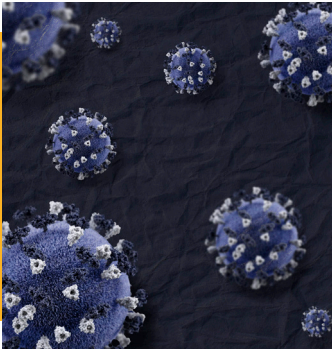

Vapur

Denizin üzerinde giden deniz taşıtı.

Örnek

Adlara giden **vapur**, saat 11.00'de hareket etti.

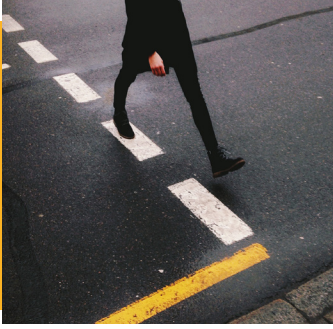
Virüs

hastalığa sebep olan ve yaşamak için başka hücrenin içine girip orada yaşayan ancak mikroskopla görülebilen bir canlı.

Örnek

Geçmek bilmeyen ağrıların sebebi meğerse vücuduna yerleşmiş bir **virüsmüş**.

Yy

Yaya

Yürüyerek giden insan.

Örnek

Otobüslerde yer bulamayınca **yaya** olarak gideceğimiz yere vardık.

Yelken

Rüzgâr gücünden yararlanmak için geniş bir yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun bir biçimde takılarak onu hareket ettiren kumaş ve şeritlerin tümü.

Örnek

Rihtıma kurumak üzere **yelkenler** serilmişti.

Yorgan

Yatakta örtünmeye yarayan, içi pamuk, yün vb. şeylerle doldurularak dikilmiş geniş örtü.

Örnek

Kış mevsiminde **yorganla** yatmak gibi keyiflisi yok.

Yüz

Alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm. (bir organ)

Örnek

Kızın **yüzü** ay gibi parlıyordu.

Zz

Zabıta

Belediye hizmetlerinin güvenliğini sağlamakla görevli yönetim

Örnek

Pazarcılar kavağa tutuşunca hemen **zabıta**lar geldi.

Zar

Çeşitli oyunlarda kullanılan üzerinde benekler bulunan bir taş, oyun aracı.

Örnek

Bir tavla **zarı** kadar küçük bir evdi.

31

Zemin

Taban, yüzey.

Örnek

Çamaşır suyuyla sildiği evin **zemini** parlıyordu.

Zil

İşaret vermek, uyarmak, çağırmak için kullanılan ve bir çan ile bu çana vuran bir tokmaktan oluşan, elle veya başka düzenlerle işletilebilen araç.

Örnek

Zile basmaması konusunda uyarmıştım.

T.C. İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ T.R. İSTANBUL AREL UNIVERSITY

KEMAL GÖZÜKARA YERLEŞKESİ /CAMPUS

Türkoba Mahallesi, Erguvan Sokak, No: 26/K
34537 Tepekent-Büyükçekmece / İstanbul

CEVİZLİBAĞ YERLEŞKESİ /CAMPUS

Merkez Efendi Mahallesi, Londra Asfaltı No: 1/3
34015 Cevizlibağ-Zeytinburnu / İstanbul

HAZIRLIK SINIFI - LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Preparatory School - Graduate Education Institute
Halkalı Cad. No: 62 Kat: 1-2-3.
34295 Sefaköy-Küçükçekmece / İstanbul

0850 850 27 35 | www.arel.edu.tr | arel@arel.edu.tr

www.arel.edu.tr

0850 850 27 35

[f](#) [x](#) [i](#) /areledu